

Izvjeshće s radionice Upravljanje preventivnim aktivnostima

Organizacijski odbor

Sve je više preventivnih programa koji se često međusobno preklapaju, a da pritom oni koji ih provode ne znaju jedni za druge. To istovremeno pridonosi i neracionalnom trošenju postojećih resursa i ponekad zbunjuje javnost. Zaključci 2. hrvatskog kongresa preventive i unapređenja zdravlja (Kumulativni izvještaj Znanstvenog odbora Kongresa, na dan 25.04.2012. dostupno na <http://www.zdravi-gradovi.com.hr/media/42696/izvjestaj-znanstveni-odbor.pdf>) i poglavlje 12. Strateškog plana razvoja javnog zdravstva (na dan 25.04.2012. dostupno na http://www.zdravlje.hr/ministarstvo/strateski_plan_razvoja_javnog_zdravstva_za_razdoblje_2011_2015) naglašavaju potrebu uspostave Registra preventivnih projekata i programa odnosno sustava upravljanja preventivnim aktivnostima (UPA) te je radionica Upravljanje preventivnim aktivnostima (UPA), organizirana u sklopu Tjedna preventive 2012, aktivni nastavak navedenih inicijativa.

Radionica je održana 3.4.2012. na Školi narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ u organizaciji Hrvatskog društva za javno zdravstvo HLZ-a, Hrvatskog epidemiološkog društva HLZ-a, Sekcije za kronične nezarazne bolesti HED-a, Hrvatskog društva za školsku i sveučilišnu medicinu HLZ-a, Hrvatskog društva za medicinsku informatiku, Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo uz aktivno sudjelovanje brojnih preventivnih stručnjaka iz zemlje. Skup je pozdravila dr. Dunja Skok-Poljak, ispred Ministarstva zdravlja, prof. dr. sc. Željko Metelko, ispred Hrvatskog liječničkog zbora te prof. dr. sc. Slobodan Lang ispred organizatora 2. Hrvatskog kongresa preventive i unapređenja zdravlja. Nakon uvodnih plenarnih predavanja (prof. dr. sc. Marija Strnad Pešikan: Koordinacija javno zdravstvenih aktivnosti; Doc. dr. sc. Nataša Antoljak: Nacionalni program probira na rak debelog crijeva prof. dr. sc. Vesna Jureša: Preventiva u PZZ; dr. Danijela Lazarić-Zec: Primjer preventivnog programa u Istarskoj županiji; dr. Tatjana Nemeth-Blažić: Program prevencije HIV-a- metode evaluacije) sudionici su raspravili potrebu i načine uspostave Registra preventivnih aktivnosti kao alata za poticanje, usmjeravanje i koordinaciju preventivnih aktivnosti u zajednici u okviru nekoliko radionica. Voditelji radionica bili su: prim. dr. V. Kralj, dr. med., M. Šekerija, dr. med., dr. sc. T. Poljičanin, dr. med., prof. dr. sc. Ž. Metelko, dr. med., dr. sc. A. Ivičević-Uhernik, dr. med., S. Predavec, dr. med., prof. dr. sc. V. Jureša, dr. sc. A. Džakula, dr. med., Dunja Durut-Beslač, dipl. ing,

dr.sc.M.Erceg,dr.med., doc.dr.sc. Branko Kolarić, dr.med., prof.dr.sc.J. Kern, prof.dr.sc. V.Ilakovac, dr.sc.I.Pristaš, dr.med., Zvonimir Pavić, dipl.ing.

Osnovno pitanje postavljeno na raspravi bilo je: Možemo li u Hrvatskoj dogovoriti način evidentiranja projekata o preventivnim, odnosno javnozdravstvenim projektima/aktivnostima, odnosno upravljanja preventivnim aktivnostima? Nakon rasprave koja je trajala oko sat i pol sudionici svih radionica su se složili da su evidentiranje i evaluacija projekata o preventivnim aktivnostima u Hrvatskoj potrebni i da je navedeni sustav moguće i potrebno uspostaviti. S obzirom na potrebu daljnjeg specificiranja i provođenja aktivnosti potrebno je formiranje radne skupine koja će biti zadužena za detaljnu razradu plana i implementaciju sustava po fazama.

Radna skupina će ovisno o području koje će biti razmatrano, u pojedinim fazama svog djelovanja uključivati meritorne stručnjake drugih grana u cilju sveobuhvatne i detaljne analize i specifikacije razmatranog dijela sustava (npr. zakonodavstvo, financije, ...).

Osnovu radne skupine čini organizacijski odbor radionice, a do 15.svibnja molimo sve zainteresirane za aktivno uključivanje, odnosno da nam se jave na mail: hcjz@hzjz.hr
Najkasnije do 1.lipnja radna će skupina donijeti vremenski plan aktivnosti uz plan rokova izvršenja i odgovorne osobe.

Zaključci radionica i smjernice te predstojeći zadaci za radnu skupinu su sljedeći:

- Sustav preventive u zavodima za javno zdravstvo preopterećen je te je potrebno osiguravanje dodatnih resursa (ili re-alokacija resursa) za njihovo provođenje. Također je potrebno aktivnije uključiti primarnu zdravstvenu zaštitu, posebice patronažne sestre ali pod stručnim vodstvom javnozdravstvenih stručnjaka i županijskih zavoda za javno zdravstvo na čelu sa Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo.
- Potrebno je definirati poslovne procese te izdvojiti linearne procese u sustavu prevencije.
- Potrebno je jasno definirati preventivne aktivnosti i njihov opis uključiti u zakonsku regulativu
- S obzirom na opsežnost i zahtjevnost projekta potrebno je pilotiranje na dijelu aktivnosti. Za početak je potrebno obuhvatiti preventivne aktivnosti iz područja kroničnih nezaraznih bolesti (KVB, DM, tumori, KOPB, mentalne, ozljede) te obuhvatiti sljedeće rizične čimbenike – pušenje, alkohol, tjelesna neaktivnost, nepravilna prehrana, hipertenzija, hiperlipidemija, debljina uz dodatna polja - spol, dobna skupina, ugrožene populacije, demografsko obilježje, slobodno polje, nositelj, izvor financiranja, razina provedbe (predložak dostupan za suicide)

- Evaluacija je izrazito važna te je potrebno oformiti neovisno edukacijsko tijelo kada organizacijski i financijski preduvjeti budu zadovoljeni
- Sporazumom između ključnih dionika (MZ, HZJZ, HZZO, mreža ZZJZ) potrebno je osigurati 80.000,00 kn za uspostavu inicijalnog tehnološkog rješenja
- Uspostava Fonda za prevenciju bolesti i promicanje zdravlja omogućila bi održivost sustava za upravljanje preventivnim aktivnostima te je daljnje aktivnosti potrebno usmjeriti u cilju njegove uspostave (sredstva bi djelomično bila osigurana i iz samih projekata - svaki preventivni projekt bi morao predvidjeti sredstva za recenziju i evaluaciju)
- Potrebno je uspostaviti posebnu jedinicu za prijavu i praćenje projekata prema EU i drugim fondovima
- Radom UPA morao bi koordinirati Odbor sastavljen od predstavnika ključnih dionika te je potrebna njegovo formiranje
- UPA je potrebno uvrstiti u GPP2013. i ostale zakonske akte koji reguliraju zdravstvene statističke aktivnosti kao redovito istraživanje
- Potrebno je definiranje Zakona o prevenciji bolesti i promicanju zdravlja te Pravilnika o Fondu za prevenciju bolesti i promicanje zdravlja
- Izgradnja se treba odvijati kroz najmanje dvije faze. U prvoj fazi predlaže se izgradnja registra preventivnih aktivnosti s minimalnim setom atributa za opis projekta (odnosno preventivne aktivnosti) a projekti koji se financiraju javnim novcem moraju biti predstavljeni svojim rezultatima u registru (registar mora imati bar jedan atribut koji se odnosi na rezultat svake pojedine preventivne aktivnosti). Druga faza razvoja registra preventivnih aktivnosti podrazumijeva reguliranje sekundarne uporabe podataka iz eksternih baza podataka (u kojima se nalaze podaci prikupljeni u okviru pojedinih preventivnih aktivnosti, npr. cezih, registar za rak, i sl.)
- Interoperabilnost sa sličnim inicijativama u svijetu korisna je te ju je potrebno uzeti u obzir

U konačnici, razvojem UPA sustava omogućit će se obuhvat informacija o preventivnim programima koji se provode u zajednici a prikupljene informacije će pomoći u planiranju novih programa i stvaranju suradne mreže stručnjaka i organizacija.

Iz navedenih razloga potrebna je daljnja aktivna uspostava sustava u okviru inter-institucionalne sinergističke i poticajne intervencije. Članci u kojima se raspravljaju pojedine dimenzije uspostave UPA (organizacijska pitanja, legislativa, financijski okvir, evaluacija, determinante i

IKT u UPA) bit će objavljeni u Hrvatskom časopisu za javno zdravstvo. Pozivamo sve zainteresirane na suradnju u procesu uspostave UPA. Svoje prijedloge i primjedbe možete poslati na adresu HČJZ-a hcjz@hzjz.hr.

Zagreb, 27.travnja 2012.

Organizacijski odbor